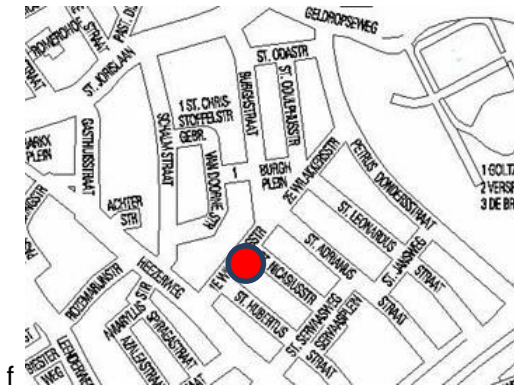

1e Wilackersstraat 1-15

Korte omschrijving

Het **WITTE DORP** is een gaaf voorbeeld van een tuindorp, ontworpen in de 'moderne' stijl van de Nieuwe Zakelijkheid, die gekenmerkt werd door strakke vormen.

In totaal 265 woningen van verschillende grootte zijn hier in één ontwerp gerealiseerd als werkgelegenheids- en beleggingsproject door P. van Grootel's Bouw-Exploitatie en Handelsmaatschappij. De variatie binnen één basisconcept is groot.

De langgerekte bouwblokken met witgeschilderde bakstenen gevels en zwart basement hebben een asymmetrisch zadeldak van rode pannen. Hoekpanden sluiten de bouwblokken met andere hoogten, richting, garages en tuinmuren af. Betonnen afdekplaten boven de erkers lopen bij een deel van de woningen door als luifel boven de vlakke groene voordeur. De ramen op de begane grond zijn gevat in stalen kozijnen.

Datum van aanwijzing: 13-04-2001

Datum van registratie: *30-07-2001

Rijksmonument nummer complex: 518721

Rijksmonument nummer panden: 518748

Redengevende omschrijving

COMPLEX TUINDORP DE BURGH (WITTE DORP)

Inleiding

De woonwijk kwam tot stand naar een ontwerp van W.M. Dudok uit 1937, in opdracht van en in samenwerking met aannemer P. van Grootel.

De wijk ligt in het stadsdeel Stratum, tussen de Jorislaan, Geldropseweg, en Petrus Dondersstraat. Het geheel bestaat uit eengezinswoningen en een tweetal winkelwoonhuizen, alle uitgevoerd in een modernistische trant.

Omschrijving

Alle **WONINGEN** binnen het toekomstig te beschermen stadsgezicht het "Witte Dorp" hebben een in grote lijnen rechthoekige plattegrond en zijn uitgevoerd in baksteen, de gevels zijn wit geverfd en voorzien van een zwart geverfde plint. De zadeldaken, waarvan de nok in de meeste gevallen parallel aan de straat loopt, zijn gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen en hebben een overstek. Waar dakkapellen aanwezig zijn, zijn deze aan de achterzijde van de woningen geplaatst. Van de ramen zijn de oorspronkelijke metalen kozijnen in veel gevallen vervangen door kunststof, hierbij is de oorspronkelijke indeling en maatvoering behouden.

Rijksmonument

De ramen in de bovenste bouwlaag zijn voorzien van metalen kozijnen. In het overgrote deel der gevallen zijn die later vervangen door kunststof/aluminium kozijnen. In het dakvlak zijn aan de achterzijde van de woningen dakkapellen geplaatst. In de voordeuren is een klein rond licht geplaatst, bijna overal zijn deze deuren turkooizen. Naast de voordeur bevindt zich een hoog smal venster. De woningen zijn in blokken gebouwd. Variatie in de uitvoering is zichtbaar in de gevels waar erkers, luifels en balkons afwisselend of in combinatie toegepast zijn. Duidelijk afwijkend zijn de hoekpanden en panden tegenover een T-splitsing. Deze woningen hebben vaak een bouwlaag meer of zijn haaks ten opzichte van de overige woningen binnen een blok geplaatst.

Alle woningen zijn voorzien van een voor- en achtertuin. Aan de voorzijde wordt deze van de straat gescheiden door middel van een lage betonnen opstand en een ligusterhaag (niet meer overal aanwezig). Achter de woningen bevinden zich eenlaags schuren onder plat dak. Een uitzondering daarop vormen de schuren van de hoekpanden, deze zijn steeds voorzien van een zadeldak.

Waardering

Het complex van woonhuizen is van algemeen belang. Ze hebben cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaaleconomische en stedenbouwkundige ontwikkeling van de industriestad, met name als voorbeeld van de ontwikkeling van nieuwe wijken in een vroege vorm van projectontwikkeling; het geheel is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de rijtjes woning. Ze hebben architectuurhistorisch belang voor de geschiedenis van de architectuur en bouwtechniek door hun sobere functionalistische vormtaal en hun plaats in het werk van de architect Dudok. Het geheel heeft ensemblewaarden als een goed en samenhangend voorbeeld van de seriewoningbouw. Het is van belang vanwege de architectonische gaafheid van de afzonderlijke panden.

Inleiding

De **WONINGEN** zijn gebouwd naar plannen van W.M. Dudok in 1937, in samenwerking met aannemer P. van Grootel en maken deel uit van de wijk '**HET WITTE DORP**'.

Omschrijving

De rij aan de 1e Wilakkersstraat bestaat uit tweelaags panden.

Op de begane grond is een erker aangebracht waarvan de afdekking als een luifel doorloopt tot boven de deur. Op de verdieping zijn dicht op elkaar geplaatste vierruitsramen zichtbaar.

De rij wordt beëindigd door hoekwoningen van een afwijkend type.

St. Nicasiusstraat 1 is een drielaags hoekpand met een kleine topgevel onder een flauw hellend zadeldak. De nok van het dak loopt evenwijdig aan de straat en staat haaks op de aangrenzende tweelaagse rij, de nok is echter niet veel hoger. De zijgevel is iets naar voren geplaatst (tot op de hoogte van de erkers van de aangrenzende rij in de Wilakkersstraat). In de voorgevel zijn samengestelde ramen aangebracht, in de zijgevel bevinden zich vierkante ramen. Boven de deur is een luifel aangebracht.

Het pand heeft een eenlaagse aanbouw onder zadeldak.

De Sint Adrianusstraat 2, aan het andere uiteinde van het blok, is een tweelaags pand met topgevel, onder een zadeldak waarvan de nok haaks op de straat staat (in het verlengde van de aangrenzende rij).

De voorgevel is voorzien van samengestelde ramen, in de zijgevel zijn vierkante ramen en één rond raam aangebracht. Boven de deur steekt een luifel uit. Haaks op de hoofdmassa is een eenlaagse aanbouw onder zadeldak geplaatst.

Waardering

De woonhuizen zijn van algemeen belang. Ze hebben cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaaleconomische en stedenbouwkundige ontwikkeling van de industriestad, met name als voorbeeld van de ontwikkeling van nieuwe wijken in de vroege vorm van projectontwikkeling;

Rijksmonument

ze zijn tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de rijtjeswoning. Ze hebben architectuurhistorisch belang voor de geschiedenis van de architectuur en bouwtechniek door hun sobere functionalistische vormtaal en hun plaats in het werk van architect Dudok. Ze hebben ensemblewaarden als onderdeel van een samenhangende woonwijk. Ze zijn van belang vanwege de architectonische gaafheid.